

**KKTC
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

DENETİM RAPORU

MD 10/2025

6 Mayıs 2025

**Kıbrıs Türk Elektrik Kurumunun 143/2024
Numaralı Elektronik Sayaç Alımı İhalesine
İlişkin Denetim Raporu.**

Bu rapor, 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın
3. maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

6 Mayıs 2025

Raporu Hazırlayanlar

Denetçi

Elif BİRYILMAZ KARAKAŞLI

Numan ÖNDER

KKTC Sayıştay Başkanlığı, değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası uyarınca, mali denetim yapmaya yetkili olduğu alanlarda kamu gelir, gider ve işlemlerini denetleyen, sonucu bir raporla KKTC Cumhuriyet Meclisine, Bakanlar Kuruluna ve gerekmesi halinde Hukuk Dairesine bildiren Anayasal bir organdır. Sayıştay Başkanlığı, mali denetim yapmaya yetkili olduğu alanlarda hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, kamu kaynaklarının; etkin, verimli ve tutumlu kullanılıp kullanılmadığını da denetlemekte ve sonucu KKTC Cumhuriyet Meclisine sunmaktadır. Sayıştay Başkanı Osman Korahan Sayıştay'ın en üř amiri olup 2 Üye, 35 Denetçi, 16 diğer personelden ve Kurumun çalışmasından sorumludur.

İÇİNDEKİLER

1.	SUNUŞ.....	1
2.	DENETİMDE KULLANILAN KAYNAKLAR ve YÖNTEM.....	1
3.	BULGULAR.....	1
3.1	143/2024 Numaralı Elektronik Sayaç Alımı İhalesi'nin Süreci.....	1
3.2	Açık Usulde Süreler	5
3.3	İhale İşlem Dosyası	5
3.4	İhale Tahmini Değerinin Belirlenmesi	6
3.5	Şartnamelerin Oluşturulması.....	8
3.6	10.06.2024 Tarihli Teknik Değerlendirme Raporu	8
3.7	İhaleye İlişkin Düzenlenen Şartnameler.....	11
3.8.	Zorunlu Belge Kontrol Formu ve Ek Belge Talep Edilmesi.....	13
3.9	10.06.2024 Tarihli Değerlendirme Raporu'nu Hazırlayan Sayın Hasan Yücesan ile Serkan Dokuzlar Tarafından Yapılan Değerlendirme	16
3.10	02.07.2024 Tarihli Ek Değerlendirme Raporu	16
3.11	Geçici Teminat Mektubunun Devlete İrad Olarak Kaydedilmesi.....	17
4.	SONUÇ.....	19

1. SUNUŞ

Sayıştay Başkanlığı tarafından tevdi edilen görev doğrultusunda, Kıbrıs Türk Elektrik Kurumunun 143/2024 numaralı Elektronik Sayaç Alımı İhalesine ilişkin denetim gerçekleştirilmiş ve elde edilen sonuçlar hakkında bu rapor hazırlanmıştır.

Bu Rapor yayınlanmadan önce taslak rapor olarak 15 Nisan 2025 tarihinde Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu (Kıb-Tek) Genel Müdürlüğüne ve Merkezi İhale Komisyonu (MİK) Başkanlığına gönderilmiştir. Ancak, taslak raporla ilgili tarafımıza cevap iletilmemiştir.

2. DENETİMDE KULLANILAN KAYNAKLAR ve YÖNTEM

Aşağıda sunulan kaynaklar denetim raporunun hazırlanmasına dayanak teşkil eden unsurlar olmuştur. Denetim;

- Değiştirilmiş şekliyle 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası,
- Geçici ve Kesin Teminat Mektupları ve Geçici Teminat Oranları Tüzüğü,
- Bakanlar Kurulu Kararları,
- Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu Yönetim Kurulu Kararları,
- Genel İdari Şartname ve ekinde yer alan Özel Hususlar ile Teknik Şartname,

çerçevesinde, yetkililerden elde edilen bilgi ve belgeler ışığında ve değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nda öngörülen yöntemlerle gerçekleştirilmiştir.

Tespit edilen bulgulara ilişkin 23.01.2025 tarih ve SAY.0.00-B.7.18.000-25/12-23 sayılı yazılarımız ile Merkezi İhale Komisyonu Başkanı Sayın Salih Canseç, Kıb-Tek Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Hüseyin Paşa, Kıb-Tek Genel Müdürü Sayın Dalman Aydın, Merkezi İhale Komisyonu Üyeleri Sayın Aslıhan Çelik, Sayın Ayşe Yeltekin, Sayın Başar Taşlı, Sayın Yusuf Ersoy, Kıb-Tek Yönetim Kurulu Üyeleri Sayın Ali Horoz, Sayın Atilla Deva, Sayın Ercan Turhan, Sayın Özgür Arıkan ve Sayın Yalçın Koçyiğit'den 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'na istinaden bilgi ve belge talep edilmiş olup tarafımıza iletilmiş olan yanıtlar ilgili bölümlerde belirtilmiştir.

3. BULGULAR

3.1 143/2024 Numaralı Elektronik Sayaç Alımı İhalesi'nin Süreci

- Kıb-Tek Yönetim Kurulu, Teknoloji Geliştirme Genel Müdür Yardımcısı'nın 13.03.2024 tarihli yazısına atfen, Kurum ambarlarında ihtiyaç duyulan elektronik sayaç alımı ile ilgili, yeni sayaç yazılım programının test çalışmalarının başlamış olması sebebiyle daha çok katılımcıya olanak sağlanacağı göz önüne alınarak, rekabet koşullarının artırılması amacıyla, söz konusu önergede belirtilen KIB-TEK Sayaç Şartnameleri'nde bahsi geçen MID Onay Dökümanları koşulunun

sözleşme öncesi sunulması şartı olarak düzenlenmesine, diğer gerekli düzenlemelerin yapılarak ihaleye çıkılmasına ilişkin 13.03.2024 tarih ve HP/150/2024 sayılı kararı almıştır.

- Yönetim Kurulu Teknoloji Geliştirme Genel Müdür Yardımcısı'nın 20.03.2024 tarihli yazısına atfen, yaklaşık keşif bedeli¹ 5.096.200 Euro+KDV olan elektronik sayaçların (30.000 adet tek faz sayacın 136,70 Euro/birim fiyat, 2.000 adet üç faz 183,60 Euro/birim fiyat, 1.000 adet 3 faz CT'li 288 Euro/birim fiyat, 1.000 adet 3 Faz Metering Unit 340 Euro/birim fiyat) alımı ile ilgili rekabet koşullarını artırmak ve daha fazla katılımcıya olanak sağlamak amacıyla TSE belge ve standartlarının ilgili şartname koşullarına eklenmesine ve keşif bedelinin eşik değerin üzerinde olması sebebiyle şartnamelerin uluslararası ihaleye uygun şekilde yeniden düzenlenerek 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası kapsamında uluslararası ihaleye çıkılmasına, bu amaçla Bakanlar Kurulu kararı üretilebilmesi için KKTC Başbakanlığı aracılığı ile önerge yapılmasına, Bakanlar Kurulunun konuya ilişkin olumlu karar almasına müteakip Merkezi İhale Komisyonu aracılığı ile uluslararası ihaleye çıkılabilmesine yönelik 21.03.2024 tarih ve HP/151/2024 sayılı kararı almıştır.
- 26.03.2024 tarih ve Ü(K-I) 524-2024 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı “Bakanlar Kurulu, Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu (Kıb-Tek) Yönetim Kurulunun 21 Mart 2024 tarih ve HP/151/2024 sayılı kararı doğrultusunda; Yönetim Kurulunun 13 Mart 2024 tarih ve HP/150/2024 sayılı kararıyla ihaleye çıkılmasına karar verilen, yaklaşık keşif bedeli 5.096.200 (Beş milyon doksan altı bin iki yüz) Euro+KDV olan Kurumun ihtiyaç duyduğu elektronik sayaçların (30.000 adet tek faz sayacın 136,70 Euro/birim fiyat, 2.000 adet üç faz 183,60 Euro/Birim fiyat, 1.000 adet 3 faz CT'li 288 Euro/birim fiyat, 1.000 adet 3 Faz Metering Unit 340 Euro/birim fiyat) alımı ile ilgili rekabet koşullarını artırmak ve daha fazla katılımcıya olanak sağlamak amacıyla, TSE belge standartlarının ilgili şartname koşullarına eklenmesine ve keşif bedelinin ilgili şartname koşullarına eklenmesine ve keşif bedelinin eşik değerin üzerinde olması sebebiyle, hazırlanan şartnamelerin Uluslararası ihaleye uygun şekilde yeniden düzenlenerek 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasasının 14'üncü ve 15'inci maddeleri kapsamında Merkezi İhale Komisyonu aracılığı ile Uluslararası İhaleye çıkılmasına karar verdi.” şeklindedir.
- 05.04.2024 tarih ve HP/169/2024 sayılı Kıb-Tek Yönetim Kurulu Kararı “Yönetim Kurulu, Uluslararası ihaleye çıkılması için alınan 21 Mart 2024 tarih ve HP/151/2024 sayılı elektronik sayaç alımı kararında birim fiyatı 136,70 Euro olarak belirlenen 30.000 adet tek faz sayacın, Türkiye ve tüm dünyada oluşan enflasyon, navlun ücretlerindeki artış ve hayat pahalılığı gibi etkenleri değerlendirdikten sonra birim fiyatın 160 Euro/Birim Fiyat, 2.000 adet üç faz 183,60 Euro/Birim Fiyat, 1.000 adet 3 Faz CT'li 288 Euro/Birim Fiyat ve 1.000 adet 3 Faz

¹ HP/151/2024 sayılı kararda yer alan “keşif bedeli” ifadesi raporumuzda tahmini değer olarak yer almaktadır.

Metering Unit 340 Euro/birim fiyat, bu doğrultuda oluşan toplam yaklaşık keşif bedeli olan 5.795.200 Euro+KDV üzerinden 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası kapsamında Merkezi İhale Komisyonu aracılığı ile Uluslararası İhaleye çıkılmasına, Uluslararası ihaleye çıkılması amacıyla Bakanlar Kurulu kararı üretilebilmesi için KKTC Başbakanlığı aracılığı ile önerge yapılmasına, Bakanlar Kurulu'nun konuya ilişkin olumlu karar almasına müteakip Merkezi İhale Komisyonu aracılığı ile ihaleye çıkılabilmesi ve bu hususta gerekli işlemleri yapması ve yapılacak sözleşmeleri imzalaması için Kurum Genel Müdürü'nün yetkili kılınmasına oy birliği ile karar verir.” şeklindedir.

- 05.04.2024 tarih ve Ü(K-I) 669-2024 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı “Bakanlar Kurulu, önergede belirtilen izahat ışığında; Elektronik Sayaç Alımına yönelik Ü(K-I) 524-2024 sayı ve 26.03.2024 tarihli Bakanlar Kurulu kararının tadil edilerek K1b-Tek Yönetim Kurulunun 5 Nisan 2024 tarih ve HP/169/2024 sayılı kararı doğrultusunda, Yönetim Kurulu, uluslararası ihaleye çıkılması için alınan 21 Mart 2024 tarih ve HP/151/2024 sayılı elektronik sayaç alımı kararında birim fiyatı 136,70 Euro olarak belirlenen 30.000 adet tek faz sayacın, Türkiye ve tüm dünyada oluşan enflasyon, navlun ücretlerindeki artış ve hayat pahalılığı gibi etkenleri değerlendirdikten sonra birim fiyatın 160 Euro olarak tadil edilmesine (30.000 adet tek faz sayacın 160 Euro/Birim Fiyat, 2.000 adet üç faz 183,60 Euro/Birim Fiyat, 1.000 adet 3 Faz CT’li 288 Euro/Birim Fiyat ve 1.000 adet 3 Faz Metering Unit 340 Euro/Birim Fiyat), bu doğrultuda oluşan toplam yaklaşık keşif bedeli olan 5.795.200 Euro+KDV üzerinden 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasasının 14’üncü ve 15’inci maddeleri kapsamında Merkezi İhale Komisyonu aracılığı ile Uluslararası İhaleye çıkılmasına karar verdi.” şeklindedir.
- Elektronik Sayaç Alım İhalesi ile ilgili olarak Genel İdari Şartname ve ekinde yer alan Özel Hususlar (Türkçe) ile Teknik Şartname (İngilizce) K1b-Tek tarafından hazırlanmıştır. K1b-Tek Genel Müdürü Sayın Dalman Aydın imzalı MİK’e hitap 15.04.2024 tarihli belge ekinde sunulan şartnameler, sözleşme taslağı ile teklif ve zorunlu belge kontrol formlarını içeren dosyanın incelenerek uluslararası ihale sürecinin başlatılması talep edilmiştir.
- 143/2024 nolu ihale duyurusu 20.04.2024 tarihinde iki gazetede yayımlanmış ve açık usul (kapalı zarf) yöntemi ile ihale açılmıştır.
- İhalenin kapanış tarihi olan 22.05.2024 tarihli MİK toplantı tutanağında gelen teklif ve geçerli teklif sayısının 2 olduğu belirtilmiştir. İhaleye Gizde İletişim Ltd. ile Elif LPG ve Akaryakıt Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Elif LPG A.Ş.) teklif vermiştir. Verilen teklifler Tablo-1 ve 2’de görülebilir.

Tablo-1: Elif LPG A.Ş Tarafından Verilen Teklif

Malzeme İsmi	Adet	Marka	Garanti Süresi	Menşei	Teslim Süresi	(KDV Hariç)	
						Birim Fiyat (Euro)	Toplam Fiyat (Euro)
1 Faz Elektronik Sayaç	30.000	Baylan	5 Yıl	Türkiye	15.000 ad. 3 ay 10.000 ad. 10.01.2025 5.000 ad. 01.06.2025	120,01	3.600.300
3 Faz Elektronik Sayaç	2.000	Baylan	5 Yıl	Türkiye	1.000 ad. 3 ay 1.000 ad. 10.01.2025	137,71	275.420
Elektronik Sayaç 3 Faz Metering Unit	1.000	Baylan	5 Yıl	Türkiye	500 ad. 3 ay, 500 ad. 10.01.2025	255,01	255.010
Elektronik Sayaç 3 Faz CT	1.000	Baylan	5 Yıl	Türkiye	500 ad. 3 ay 500 ad. 10.01.2025	216,01	216.010
Toplam							4.346.740

Tablo-2: Gizde İletişim Ltd. Tarafından Verilen Teklif

Malzeme İsmi	Adet	Marka	Garanti Süresi	Menşei	Teslim Süresi	(KDV Hariç)	
						Birim Fiyat (Euro)	Toplam Fiyat (Euro)
1 Faz Elektronik Sayaç AM550-EB2.2	30.000	Iskraemeco	5 Yıl	Slovenya	4 Ay	113,70	3.411.000
3 Faz Elektronik Sayaç AM 550-TD2.2	2.000	Iskraemeco	5 Yıl	Slovenya	4 Ay	167,80	335.600
Elektronik Sayaç 3 Faz CT Metering Unit	1.000	Iskraemeco	5 Yıl	Slovenya	4 Ay	212,40	212.400
Elektronik Sayaç 3 Faz CT-VT MT 880	1.000	Iskraemeco	5 Yıl	Slovenya	4 Ay	299,00	299.000
Toplam							4.258.000

- MİK'nun K1b-Tek'e hitap 23.05.2024 tarihli yazısında, Kamu İhale Yasası'nın 72(12) maddesi² uyarınca elektronik sayaç alımı ihalesinin konusu ve ilkeler doğrultusunda incelemelerde bulunulması, tekliflerin değerlendirilmesi ve en uygun teklifin seçilmesi ile ilgili görüşlerin sunulması için taraflarınca belirlenecek bilirkişilerden oluşan bir heyetin gönderilmesi talep edilmiştir.

² Kamu İhale Yasası'nın 72(12) maddesi: "İhale komisyonları, teklif inceleme, değerlendirme ve kıyaslama tutanakları temelinde, kamu ihalesi süreci ile ilgili bir rapor hazırlar ve en uygun teklifin seçilmesi önerisiyle sorumlu kişiye veya ihale makamının yetkili birimine verir. İhalenin kime verildiğini gösteren duyurunun yayınlanmasına kadar, teklif inceleme, değerlendirme ve kıyaslama süreci gizli tutulur."

- Gizde İletişim Ltd.'in MİK'na hitap 31.05.2024 tarihli yazısında ihaleden geri çekildikleri bildirilmiştir.
- K1b-Tek Personeli Sayın Hasan Yücesan ve Sayın Serkan Dokuzlar tarafından hazırlanan 10.06.2024 tarihli Teknik Değerlendirme Raporu 24.07.2024 tarihinde EL-SEN tarafından Sayıştay Başkanlığına sunulmuştur. (Bkz. Bölüm 3.6)
- MİK'nun K1b-Tek'e hitap 02.07.2024 tarihli yazısında, Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu'nun sayaç alımı ile ilgili yapılan değerlendirmede belirtilen unsurlarla ilgili belge talep edildiği, ek belgelerin taraflarına ulaştırıldığı bu nedenle yeniden değerlendirme yapılması için heyet gönderilmesi talep edilmiştir.
- 02.07.2024 tarihli Ek Değerlendirme Raporu K1b-Tek personeli Sayın Dündar Gürpınar ve Sayın Mustafa Tokay tarafından hazırlanmıştır.
- MİK'nun 03.07.2024 tarihli ve 204/2024 sayılı kararı ile ihaleyi Elif LPG A.Ş.'nin kazandığı ilan edilmiştir.
- 15.07.2024 tarihli yazıyla K1b-Tek yetkilileri tarafından ihale kapsamında Baylan Elektronik Sayaç fabrikasına ön onay verilmiştir.
- 17.07.2024 tarihinde K1b-Tek ile Elif LPG A.Ş. arasında Elektronik Sayaç Alım Sözleşmesi imzalanmıştır. Sözleşmenin ekinde yer alan MİK'in 143/2024 sayılı kararına göre toplam tutar KDV hariç 4.346.740 Euro'dur.

3.2 Açık Usulde Süreler

Bulgu: 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 48(1) maddesinde, açık usulde ihale tekliflerinin sunulma süresi, ihale duyurusunun yerel iki gazetede veya internet sitesinde yayınlanmak üzere gönderilmesinden itibaren en az 35 (otuz beş) iş günü olduğu belirtilmesine karşın, duyuru tarihi 20.04.2024 olan 143/2024 numaralı Elektronik Sayaç Alımı İhalesi'nin kapanış tarihinin 22.05.2024 olması nedeniyle ilgili süre anılan Yasa hilafına 22 iş günü olarak belirlenmiştir.

3.3 İhale İşlem Dosyası

20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın "İhale İşlem Dosyası" yan başlıklı 9. maddesi "İhalesi yapılacak her iş için bir işlem dosyası düzenlenir. Bu dosyada ihale yetkilisinden alınan ve söz konusu ihaleye çıkılmasını uygun görerek bloke yazısını ve/veya ihalenin finansal karşılığının bulunduğu teminatını da içeren onay belgesi ve ekinde yer alan tahmini değere ilişkin hesap cetveli, ihale dokümanı, ilân metinleri, katılımcılar tarafından sunulan başvurular veya teklifler ve diğer belgeler,

ihale komisyonlarının tutanak ve kararları gibi ihale süreci ile ilgili bütün belgeler bulunur” şeklindedir.

Bulgu: MİK’den alınan ihale dosyalarında, tahmini değere ilişkin hesap cetvelinin, MİK tarafından Elif LPG AŞ’den talep edilen ek belge yazılarının ve Kıb-Tek’den alınan ihale dosyalarında, 13.03.2024 tarih ve HP/150/2024 sayılı, 21.03.2024 tarih ve HP/151/2024 sayılı, 05.04.2024 tarih ve HP/169/2024 sayılı Kıb-Tek Yönetim Kurulu Kararları ve kararlarda geçen Teknoloji Geliştirme Genel Müdür Yardımcısının önergeleri ile tahmini değere ilişkin hesap cetvelinin, teknik değerlendirme raporu hazırlamak üzere personele yazılan görevlendirme yazılarının mevcut olmadığı görülmüştür. Anılan Yönetim Kurulu kararları Kıb-Tek’den talep edilmiş ve tarafımıza sunulmuştur. Ancak, ilgili yönetim kurulu kararlarının önergeleri sunulmamıştır.

3.4 İhale Tahmini Değerinin Belirlenmesi

20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası’nın 9. maddesinde İhale İşlem Dosyası’nda bulunması gereken belgeler arasında tahmini değere ilişkin hesap cetveli sayılmaktadır. Yine aynı yasanın;

- 19(1) maddesi “Bir kamu ihalesinin tahmini değeri, ihale makamı tarafından hesaplanan KDV hariç toplam tutardır. Bu toplam tutar, ihtiyati haklar ve ihalenin yenilenmesi durumunda öngörülen maliyetlerin toplanmasıyla elde edilen tahmini ihale değeridir...”
- 19(8) maddesi “Konusu düzenli veya belirli süreler arasında yenilenen mal ve hizmet alımı olan kamu ihalelerinin tahmini değeri:
 - (A) Geride bırakılan 12 (on iki) aylık süre zarfında gerçekleştirilen ilgili alımın toplam gerçek değeri veya ihale makamının aynı tür işler için son yıllık bütçesinden ard arda yaptığı tüm alımların toplam gerçek değeridir;
 - (B) İlk ihaleyi takiben 12 ((on iki) aylık süre içinde ortaya çıkacak miktar ve maliyete dair diğer değişiklikler ihalenin tahmini değerine etki edebilir.
 - (C) İlk teslimattan sonraki 12 (on iki) aylık süre içinde veya ilk teslimatın üzerinden 12 (on iki) aydan uzun bir süre geçmişse, o mali yıl içinde artarda yapılan ihalelerin toplam tahmini değeri alınır.

şeklinde düzenlenmiştir.

Bulgu-1: Yönetim Kurulunun 21.03.2024 tarih ve HP/151/2024 sayılı kararında tahmini değer 5.096.200 Euro+KDV (30.000 adet tek faz sayacın 136,70 Euro/birim fiyat, 2.000 adet üç faz 183,60 Euro/birim fiyat, 1.000 adet 3 faz CT’li 288 Euro/birim fiyat, 1.000 adet 3 Faz Metering Unit 340 Euro/birim fiyat) olarak belirtilmiştir. Kıb-Tek’den alınan ihale dosyalarında yukarıda belirtilen tahmini değere ilişkin hesap cetvelinin mevcut olmadığının görülmesine üzerine Kıb-Tek’den talep edilmiş ancak bir önceki sayaç alım ihalesindeki miktar ve fiyatları belirten belge dışında 5.096.200

Euro+KDV'nin belirlenmesine yönelik düzenlenmesi gereken tahmini değere ilişkin hesap cetveli tarafımıza sunulmamıştır.

Bulgu-2: 05.04.2024 tarih ve HP/169/2024 sayılı Kıb-Tek Yönetim Kurulu kararı ile HP/151/2024 sayılı Yönetim Kurulu kararında 136,70 Euro olarak belirlenen 30.000 adet tek faz sayacın birim fiyatı 160 Euro olarak değiştirilmiş ve tahmini değer 5.795.200 Euro+KDV'ye yükseltilmiştir.

- 30.000 Adet 1 Faz Elektronik Sayaç: 160 Euro
- 2.000 Adet 3 Faz Elektronik Sayaç: 183,60 Euro
- 1.000 Adet Elektronik Sayaç 3 Faz Metering Unit: 340 Euro
- 1.000 Adet Elektronik Sayaç 3 Faz CT: 288 Euro

Toplam 5.795.200 Euro+KDV

Anılan kararda Türkiye ve tüm dünyada oluşan enflasyon, navlun ücretlerindeki artış ve hayat pahalılığı gibi etkenlerin değerlendirildiği belirtilmektedir. Ancak gerçekleştirilen incelemede, tahmini değerde yapılan 699.000 Euro+KDV tutarındaki artışın kaynağını gösteren tahmini değere ilişkin hesap cetvelinin ihale dosyalarında mevcut olmadığı görülmüştür. Kıb-Tek ve MİK'den alınan ihale dosyalarında anılan cetvelin mevcut olmadığının görülmesine üzerine Kıb-Tek'den talep edilmiş ancak bir önceki sayaç alım ihalesindeki miktar ve fiyatları belirten belge dışında ihale bedeli olarak gösterilen 5.795.200 Euro+KDV'nin belirlenmesine ilişkin hesap cetveli tarafımıza sunulmamıştır.

Bu bağlamda, 23.01.2025 tarihli yazılarımız ile Kıb-Tek Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Hüseyin Paşa, Yönetim Kurulu Üyeleri Sayın Ali Horoz, Sayın Atilla Deva, Sayın Ercan Turhan, Sayın Özgür Arıkan, Sayın Yalçın Koçyiğit ve Kıb-Tek Müdürü Sayın Dalman Aydın'dan Yönetim Kurulunun HP/151/2024 sayılı kararında ihalenin yaklaşık keşif bedelinin 5.096.200 Euro+KDV, HP/169/2024 sayılı kararında ise 699.000 Euro+KDV arttırılarak 5.795.200 Euro+KDV olarak belirlenmesinde kullanılan verilerin neler olduğuna ilişkin bilgi ve belge talep edilmiştir.

Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri 03.02.2025 tarihli cevap yazılarında özetle; rekabetin arttırılması ve daha fazla ülke ve firmanın ihaleye katılımının sağlanması için HP/151/2024 sayılı kararda alınmış olan 5.096.200 Euro+KDV keşif bedelinin, şifahen yapılan araştırma ve görüşmeler neticesinde, HP/169/2024 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile 699.000 Euro+KDV arttırılıp ve 5.795.200 Euro+KDV olarak revize edildiğini, yapılan bu artışın, gerek Avrupa ülkelerindeki özellikle tek faz sayaç bedelleri gerekse daha fazla ülkenin ve firmanın ihaleye katılımının amaçlanması, rekabetin arttırılması nedeni ile gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.

Sayın Dalman Aydın “Yönetim Kurulu'nun 05/04/2024 tarihli kararına bağlı olarak, fiyat arttırımına gidilmiştir. Keza yine Yönetim Kurulu'nun almış olduğu karar doğrultusunda hesap cetveli konmamıştır. Çünkü keşif bedeli Yönetim Kurulu kararı ile belirlenmişti.” şeklinde cevap vermiştir.

20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası’nın İletişimle İlgili Kurallar yan başlıklı 44(1) maddesi “Bu Yasada bahsi geçen her türlü talep, bilgi, duyuru ve diğer dokümanlar yazılı olarak iletilir.” şeklindedir. Dolayısıyla şifahen yapılan araştırma ve görüşmelere dayanılarak ihale değerinin belirlenmesi Yasa’nın 44., İhale İşlem Dosyası yan başlıklı 9. ve İhale Değerinin Belirlenmesi yan başlıklı 19. maddelerine uygun değildir.

3.5 Şartnamelerin Oluşturulması

Bulgu: 20/2016 sayılı Kamu ihale Yasası’nın 7(1) maddesi “İhale belgelerinin resmi dili Türkçedir. İhale makamlarınca ve ihale komisyonlarınca alınacak olan kararlar Türkçe alınır, ihale teklifleri Türkçe olarak sunulur.”, 7(2) maddesi ise “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde kurulmuş olmayan bir iktisadi işletmenin ihaleye katılımı, bu Yasanın 14’üncü maddesindeki koşullar uyarınca kabul edildiğinde, ihale makamları ve ihale komisyonları, ihale belgelerini, ihtiyaca göre Türkçe ve/veya İngilizce olarak hazırlar. İki belge arasında uyumsuzluğun olması halinde Türkçe belge esas alınır.” şeklindedir.

Yukarda bahsedilen yasa maddelerine karşın tarafımıza sunulan teknik şartname İngilizce olup, Türkçe teknik şartname hazırlanmamıştır. İdari Şartname ve ekindeki özel hususların Türkçe hazırlanması nedeniyle ihale belgelerinde dil bütünlüğü sağlanmamıştır.

3.6 10.06.2024 Tarihli Teknik Değerlendirme Raporu

MİK’nun K1b-Tek’e hitap 23.05.2024 tarihli yazısında incelemelerde bulunmak, tekliflerin değerlendirilmesi ve en uygun teklifin seçilmesi ile ilgili görüşlerin sunulması için taraflarınca belirlenecek bilirkişilerden oluşan bir heyetin gönderilmesi talep edilmiştir (Ek-1).

Yukarıda belirtilen yazıya istinaden hazırlanmış bir rapora ihale dosyalarında rastlanmamıştır. Ancak Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu Çalışanları Sendikası (EL-SEN) tarafından Başkanlığımıza iletilen, K1b-Tek personeli I. Derece Elektrik Mühendisi Sayın Hasan Yücesan ile I. Derece Elektrik Mühendisi Sayın Serkan Dokuzlar’ın imzalarının bulunduğu 10.06.2024 tarihli Teknik Değerlendirme Raporu mevcuttur (Ek-2).

MİK’nun K1b-Tek’e hitap 02.07.2024 tarihli yazısında (Ek-3), söz konusu ihaleye ilişkin ek belgelerin MİK’na ulaştırılması nedeniyle yeniden değerlendirme yapılması için heyet gönderilmesi talep edilmiştir. MİK’nun talebi üzerine K1b-Tek personeli Sayın Dünder Gürpınar ve Sayın Mustafa

Tokay tarafından 02.07.2024 tarihli Ek Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır. Anılan raporda “ilgili ihale ek değerlendirme davetinize atfen 143/2024 nolu ihalenin 10/06/2024 tarihinde yapılmış değerlendirme raporuna ithafen tarafımızca hazırlanan ek değerlendirme notu aşağıdaki gibidir.” şeklinde olan ifade mevcuttur (Ek-4).

Yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak 23.01.2025 tarihli yazılarımız ile 10.06.2024 tarihli rapor MİK’den talep edilmiştir. MİK Başkanı ve Üyelerinin 07.02.2025 tarihli ortak yazılarında özetle; anılan raporun Merkezi İhale Komisyonuna veya MİK personeline teslim ve/veya ibraz edilmediğini, 23.05.2024 tarihli bir yazı ile ihale makamından bilirkişi değerlendirmesi yapılması için heyet gönderilmesinin talep edildiğini ancak bu davet üzerine bilirkişi raporu tanzim edilmediğini, bu esnada MİK tarafından dosya muhteviyatında yapılan değerlendirmede ek bilgi ve belge talep edilmesi gerektiğine kanaat getirildiğini, tüm bilgi ve belgeler tamamlandıktan sonra 02.07.2024 tarihinde bir yazı ile ihale makamından bilirkişi değerlendirmesi için heyet gönderilmesinin talep edildiğini, bu davet üzerine ihale makamını temsilen gelen bilirkişilerin 02.07.2024 tarihli değerlendirme raporunu tanzim ederek ihale dosyasına konulmasının sağlandığını belirtmişlerdir.

28.01.2025 tarih ve SAY.0.00-B.7.18.000-25/32-33 sayılı yazılarımız ile 10.06.2024 tarihli Teknik Değerlendirme Raporu’nda imzaları olduğu görülen Kıb-Tek personeli Sayın Hasan Yücesan ve Sayın Serkan Dokuzlar’dan, anılan raporun taraflarınca hazırlanıp hazırlanmadığı, kendileri tarafından hazırlandıysa kim tarafından ne şekilde görevlendirildikleri ve hangi tarihte hazırlandığı, MİK Başkanlığına hangi tarihte ne şekilde teslim edildiği yönünde bilgi ve belge talep edilmiştir. İlgililer 30.01.2025 tarihli cevap yazılarında özetle; Şube Amiri Hançer Kadiroğulları’nın takdiri ve İta Amiri Dalman Aydın’ın onayı ile teknik değerlendirme için görevlendirildiklerini ve raporu hazırladıklarını, haziran ortası itibariyle MİK personeli Sn. Emete Kambur’a elden teslim ettiklerini, teslim edildiğine dair bir tutanağın olmadığını, hiçbir ihale değerlendirme sürecinde hazırlanan raporlar için tutanak imza edilmediğini belirtmişlerdir.

10.06.2024 tarihli Teknik Değerlendirme Raporu'nda yer alan hususlar aşağıda özetlenmiştir.

A. 1 Faz Elektronik Sayaç

İkinci en düşük teklif olan Elif LPG A.Ş.'nin BAYLAN marka sayaç teklifi;

- i. Özel Hususlar (Madde 19) ve Teknik Şartname (Madde 1.2.1 ve 1.2.3) arasında tip testlerin nasıl sunulacağı ve tip testi yapacak olan kuruluşların nasıl değerlendirileceği hususunda farklı ifadeler bulunmaktadır.
- ii. Tip testlerin Teknik Şartname'nin 1.2.1. maddesinde belirtilen test laboratuvarlarından olması gerekmekte ancak Özel Hususlar'ın 19. maddesine göre Teknik Şartname'de belirtilen Tip Test ve Tip Test Kuruluşları ile ilgili şartlara uygun olarak uluslararası bağımsız akredite bir tip test laboratuvarından temin edilebileceği belirtilmektedir.
- iii. Türk Standartları Enstitüsü'nün (TSE) MİK'na ihale kapanış tarihinden sonra sunmuş olduğu 04.06.2024 tarihli yazısında Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı ve Eldaş Test Laboratuvarı'nın TSE tarafından akredite olduğunu beyan etmiştir. MİK'na ihale sonrası sunulan bu belgede Baylan Test Laboratuvarı'nın akredite olduğu MİK tarafından kabul edilse bile üretici firma olduğu için bağımsız bir test laboratuvarı olup olmadığı belirtilmemiştir.
- iv. Teknik Şartname'nin 1.2.3. maddesinde tip test raporlarının sözleşme öncesi sunulacağının belirtilmektedir. Fakat Özel Hususlar'ın 19. maddesinde "Teknik Şartnamede istenen TSE, CESI, KEMA, TUV, NMI veya PTB uygunluğunu belgelerle kanıtlamış olmalıdır. Bunlar dışında sunulacak test belgeleri ve uygun standart belgesi sunulmayan malzemeler değerlendirmeye alınmaz." ibaresinin bulunmaktadır. Bu maddelere göre tip testlerin ne zaman sunulacağı konusunun ihalenin esasına ilişkin bir unsur olup birbiri ile çelişmektedir.
- v. Teknik Şartnamenin 1.3.13. maddesinde belirtilen "protection class and in addition insulation class"ın sunulan numune üzerinde tespit edilememiştir.

Tüm bu unsurlar dikkate alınarak nihai karar Merkezi İhale Komisyonunun takdirine sunulur.

B. 3 Faz Elektronik Sayaç

Raporda 3 Faz Elektronik Sayaç ile ilgili yapılan değerlendirmeler, 1 Faz Elektronik Sayaç ile ilgili yapılan değerlendirmeler ile aynıdır.

C. Elektronik Sayaç 3 Faz Metering Unit ve Elektronik Sayaç 3 Faz CT

Raporda Elektronik Sayaç 3 Faz Metering Unit ve Elektronik Sayaç 3 Faz CT ile ilgili yapılan değerlendirmeler 1 Faz Elektronik Sayaç ile ilgili yapılan değerlendirmeler ile aynıdır. Ayrıca ek

olarak aşağıda verilen değerlendirmeler mevcuttur.

- vi. Türk Standartları Enstitüsü'nün MİK'na ihale kapanış tarihinden sonra sunmuş olduğu (İdari Şartname madde 28.6) 04.06.2024 tarihli yazısında Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı ve Eldaş Test Laboratuvarı'nın TSE tarafından akredite olduğunun beyan etmiştir.

Elektronik Sayaç 3 Faz Metering Unit ve Elektronik Sayaç 3 Faz CT modelleri için tek rapor sunulmuştur.

Tüm bu unsurlar dikkate alınarak nihai karar Merkezi İhale Komisyonunun takdirine sunulur.

3.7 İhaleye İlişkin Düzenlenen Şartnameler

20/2016 sayılı Kamu İhale Yasasının “Şartnameler” yan başlıklı 28. maddesinin (2). fıkrası “Konusu hizmet ve mal alımı olan kamu ihaleleri için hazırlanan bir şartnamede; ihtiyaca göre, belli bir ürün veya hizmetin sahip olması gereken kalite düzeyi, çevre performans düzeyi, ... yönelik tasarım ve uygunluk değerlendirmesi, performansı, ürün kullanımı ve güvenliğe dair unsurlar, boyut, ürünün satış ismi de dahil ürünlerle ilgili gereklilikler, terminoloji, işin test edilmesi, paketleme, işaretleme ve etiketleme, kullanıcı için talimatlar, üretim süreçleri ve metotları ile uygunluk değerlendirme prosedürleri belirtilir.”, (6) fıkrası “İhale şartnameleri, yukarıdaki (1)’inci ve (2)’inci fıkralarda belirtilen teknik özelliklere ve teknik ifadelere açıklık getirecek şekilde hazırlanır ve ihale katılımcılarının ihale konusunu anlayabilmelerini ve ihale komisyonlarının da ihaleleri sonuçlandırabilmelerini sağlayacak ölçüde açık ifade edilir...” şeklindedir.

10.06.2024 Tarihli Teknik Değerlendirme Raporunda Yer Alan “Özel Hususlar ve Teknik Şartname Arasında Tip Testlerin Nasıl Sunulacağı ve Tip Testi Yapacak Olan Kuruluşların Nasıl Değerlendirileceği Hususunda Farklı İfadelerin Mevcut Olduğu” İfadesi

MİK yetkililerinden 23.01.2025 tarihli yazılarımız ile Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu Çalışanları Sendikası tarafından Başkanlığımıza sunulan 10.06.2024 tarihli Teknik Değerlendirme Raporu’nda belirtilen Özel Hususlar ile Teknik Şartname arasında farklı ifadeler olduğu hususunun taraflarınca ne şekilde yorumlanıp ihale sürecinin devam ettirildiğine ilişkin izahları talep edilmiştir. Yetkililerin 07.02.2025 tarihli ortak cevap yazıları “İlgi yazınızda bahsi geçen Özel Hususlar ve Teknik Şartname arasında farklı ifadelerin yer aldığı hususu ile ilgili olarak; var olduğu iddia edilen 10.06.2024 tarihli Teknik Değerlendirme Raporunun Komisyona hiçbir zaman sunulmadığı ve/veya ihale dosyasında, Komisyonun tasarrufunda bulunmadığı cihetle işbu ifadeler ilk ve son kez ihale dökümanlarında Komisyon tarafından görülmüştür. 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasa’nın Komisyona

verdiği yetkiye dayanarak Komisyon söz konusu müphem durumun aydınlatılması amacıyla ilgili firmadan bilgi ve belge talep edip, gerekli belgeyi temin ederek ve devamla komisyon huzurundaki meselece ihalenin tek katılımcısı kalan firma olan Elif LPG Akaryakıt Dağıtım San. Tic. A.Ş.'nin teklifi, ihale maksatları bakımından dikkate alındığında, teklif ile ihale dosyasındaki mevcut bilgi, belge, argümanlar ve yine bu Yasa'nın ilgili hükümlerine istinaden alınan Bakanlar Kurulu Kararı ışığında değerlendirmeye tabi tutulup Elif LPG Akaryakıt Dağıtım San. Tic. A.Ş.'ye konu ihale bırakılmak suretiyle ihale süreci sonuçlandırılmıştır." şeklindedir.

23.01.2025 tarih yazımız ile aynı hususta K1b-Tek Genel Müdürü Sayın Dalman Aydın'dan izah talep edilmiştir. Sayın Aydın 07.02.2025 tarihli cevap yazısında "Teknik şartnamede "1.2.1 Conformity to Technical Regulations and Standarts" maddesinde iki farklı teknik uygunluk kriteri bulunmaktadır. Bunlardan birincisi "MID" kısa adı ile isimlendirilen ve Avrupa'da sadece ölçü cihazları için aranan bir belgedir. Bu belgenin alınabilmesi için cihazlar "Module B+F" veya "Module B+D" veya "Module HI" diye adlandırılan testlerin herhangi birinden başarılı bir şekilde geçmesi ile verilmektedir. İkinci olarak ise, ilgili cihazlara uygulanan ve cihazların gerekli görülen kriterlere veya standartlara uygunluğunu test eden "Tip Test (Type test)" raporları ve sertifikalarıdır. Bu tip testler, Standart bazında veya standardın içerisindeki bir alt standart veya test bazında üreticiden talep edilen testlerdir. Bu ihale kapsamındaki ürünler için istenen tip testler teknik şartnamede listelenmiştir. Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere "MID" sertifikası ve ilgili test raporları bir kalıp şeklinde yapıldığı ve ölçü cihazları ile ilgili Avrupa'da aranan minimum gereksinimleri sağladığını gösteren belgelerdir. Ancak Özel Hususlar Şartnamesi madde 19 belirtilen Standartlar (IEC, EN, DIN, IEEE, TSE gibi) ve içeriğindeki Tip Testler ürünlerde aranan kriterlere yönelik spesifik (ürüne özel) testler olduğu ve gereksinimlere bağlı olarak ayrı ayrı yapılan testler veya aranan standartlar olduğundan Teknik Şartnamede ayrı ayrı belirtilmiş ve listelenmiştir. Genellikle şartnamelerde bu şekilde standart ve tip test sorgulaması yapılmaktadır. Özel Hususlar Şartnamesi madde 19 da istenen belgeler bu tip test belgeleri olup "MID" belgeleri değildir. "MID" belgelerinin ve raporlarının sunulması ile ilgili husus Teknik Şartname madde 1.2.3 te (* Testing records and/or type approval certificate (with annexes) MID Approval must be submitted before the contract is signed) özel olarak belirtilmiştir. Görüleceği üzere Özel Hususlar Şartnamesi, Standart ve Tip testlerle ilgili evrakların ihale değerlendirme aşamasında sunulması gerektiğini belirtmekte olup "MID" sertifika ve raporları ile ilgili bir husus içermemektedir. "MID" test raporlarının ve sertifikalarının sözleşme öncesi sunulacağı ifadesi ise Teknik Şartname'de belirtilmektedir. Dolayısıyla iki şartname birbiri ile çelişen bir husus içermemektedir." şeklinde cevap vermiştir.

3.8. Zorunlu Belge Kontrol Formu ve Ek Belge Talep Edilmesi

Zorunlu Belge Kontrol Formu

Bulgu: 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 64(2)(A)(f) maddesi şartnamede belirtilen ve yürürlükteki mevzuat uyarınca gerekli olan sertifika ve belgeleri, ihale katılım şartı olarak sunulması zorunlu olan ve teklifin esasını oluşturan belgeler kapsamına almaktadır. Anılan Yasa'nın 64(2)(C) bendi ise "Yukarıdaki (A) bendinde sunulacak belgelerden herhangi birisinin sunulmamış olması ve/veya şartnamede belirtilecek unsurlara uymaması halinde eksik belge ve/veya bilgi tamamlattırılmaz ve teklif hiç sunulmamış sayılarak değerlendirme dışı bırakılır." şeklindedir. 143/2024 numaralı ihale için MİK tarafından düzenlenen zorunlu belge kontrol formunda yukarıda belirtilen Yasa maddeleri uyarınca zorunlu belge kapsamında değerlendirilmesi gereken, şartnamede belirtilen ve yürürlükteki mevzuat uyarınca gerekli olan sertifika ve belgeler bölümünün yer almadığı tespit edilmiştir.

Bahse konu ihalenin İdari Şartnamesinin ekindeki Özel Hususlar'ın "Malzemeler ve Standartlar" başlıklı 19. maddesi ise,

"İhale kapsamındaki ürünler

- Teknik şartnamede istenen BS, IEC, DIN, EN, IEEE, TSE gibi standartlara uygunluğunu belgelerle kanıtlanmış olmalıdır.
- Bu ürünler için, Teknik Şartnamede belirtilen Tip Test ve Tip Test Kuruluşları ile ilgili şartlara uygun olarak, Türkiye Cumhuriyeti (TC.), AVRUPA BİRLİĞİ (AB) üyesi herhangi bir ülke, EFTA üyesi herhangi bir ülke, İngiltere, Avusturalya Kanada, ABD veya Japonya'da bulunan, uluslararası bağımsız akredite bir Tip Test Laboratuvarı tarafından verilmiş Tip Test Belgeleri olmalıdır.

Bunlar dışında sunulacak test belgeleri ve uygun standart belgesi sunulmayan malzemeler değerlendirmeye alınmaz. Gerekli olduğu takdirde Kıb-Tek sunulan belgeleri ilgili kuruluşlardan doğruluğunu teyit ettirme veya detaylı bilgi edinme hakkına sahiptir." şeklindedir.

26.03.2024 tarih ve Ü(K-I) 524-2024 sayılı Bakanlar Kurulu kararında TSE belge standartlarının ilgili şartname koşullarına eklenmesi ifadesi mevcuttur. İdari Şartnamenin 28.6. maddesi "İhale duyuru veya şartnamelerine göre sunulması gereken belgeler ve bu belgelerle ilgili mevzuat gereğince eklenmesi zorunlu olan eklerinden herhangi birinin, katılımcılarca sunulmaması halinde, bu eksik belgeler ve ekleri tamamlanmaz." şeklinde düzenlenmiştir.

Bu bağlamda, 23.01.2025 tarih ve SAY.0.00-B.7.18.000-25/24 sayılı yazımız ile MİK Başkanına, hazırlanan zorunlu belge kontrol formu içerisinde ve/veya zorunlu belge kapsamında

değerlendirilmesi gereken şartnamede belirtilen ve yürürlükteki mevzuat uyarınca gerekli olan sertifika ve belgeler bölümüne yer verilmemesine ilişkin izahları sorulmuştur.

MİK Yetkilileri 07.02.2025 tarihli ortak cevap yazılarında özetle; “İlgi yazınızda bahsi geçen Bakanlar Kurulu Kararı ile TSE belge standartlarının ilgili şartname koşullarına eklenmesi ifadesi hususu ile ilgili olarak; 20/2016 sayılı Kamu ihale Yasası’nın Katılım İçin Uygunluk yan başlıklı 14’üncü ve Eşik Değerler ve Yerli İşletmeler ile Yerli Mallarına Fiyat Avantajı yan başlıklı 15’inci maddesi ile İhale Dokümanlarında Değişiklikler yapmaya yetki veren İhale Dokümanlarında Değişiklikler yan başlıklı 30’uncu maddesi amir hükümleri doğrultusunda, Bakanlar Kurulu bir karar üretmiştir. Şöyle ki; “26.03.2024 tarih ve Ü(K-I) 524-2024 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında ilgili, rekabet koşullarını artırmak ve daha fazla katılımcıya olanak sağlamak amacıyla, TSE belge ve standartlarının ilgili şartname koşullarına eklenmesine ve keşif bedelinin eşik değerin üzerinde olması sebebiyle, hazırlanan şartnamelerin Uluslararası ihaleye uygun şekilde yeniden düzenlenerek, 20/2016 sayılı Kamu ihale Yasası’nın 14’üncü ve 15’inci maddeleri kapsamında Merkezi ihale Komisyonu aracılığı ile Uluslararası ihaleye çıkılmasına karar verdi.”

Yine devamla; ilgili yazınızda bahsi geçen ihale dosyasında olan zorunlu kontrol formu içerisinde ve/veya zorunlu belge kapsamında değerlendirilmesi gereken şartnamede belirtilen ve yürürlükteki mevzuat uyarınca gerekli olan sertifika ve belgeler bölümünün olmadığı konusuna ilişkin olarak; Her ne kadar da 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası’nın Tekliflerin Sunulmasıyla İlgili Yöntem ve Sunulacak Bilgiler ile Beyanlar yan başlıklı 64(2)(A)(f) ve 64(2)(C) maddelerinde; sunulacak belgelerden herhangi birisinin sunulmamış olması ve/veya şartnamede belirtilecek unsurlara uymaması halinde eksik belge ve/veya bilgi tamamlattırılmaz ve teklif hiç sunulmamış sayılarak değerlendirme dışı bırakılır hükmü yer alsa da bu maddenin istisnası niteliğinde olan 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası’nın Ek Belge ve Bilgiler yan başlıklı 62’nci maddesi ise İhale komisyonlarının, ihale konusu işin niteliğinin gerektirmesi halinde iktisadi işletmelerden bu Yasa’da belirtilenlerden başka türde sertifikalar veya ek belgeler sunmalarını veya yazılı açıklama yapmaları talep etmeye cevaz vermekte olduğu, dolayısıyla işbu istisnai madde dikkate alınarak taraflarınca gerekli olduğu tespit edilen bilgi ve belgelerin ilgili firmadan talep edildiği belirtilmiştir.

İlgi cevapta bahsedilen ilgi Yasanın 62. maddesi “...bu Yasa’da belirtilenlerden başka türde sertifikalar veya ek belgeler sunmalarını veya yazılı açıklama yapmalarını talep edebilir” şeklindedir. Ayrıca, Yasanın 64(2)(A)(f) maddesi; şartnamede belirtilen ve yürürlükteki mevzuat uyarınca gerekli olan sertifika ve belgeleri ihale katılım şartı olarak sunulması zorunlu olan ve teklifin esasını oluşturan belgeler arasında saymaktadır. Bahse konu ihaleye ilişkin düzenlenen zorunlu belge kontrol formunda Kamu İhale Yasası’nın 64(2)(A)(f) maddesine aykırı olarak Tip Test Belgelerinin yer

almaması, belgelerin ihale kapanış tarihinden önce veya sonra sunulması hususunun tespit edilememesine neden olmuştur.

Ek Belge Talep Edilmesi

Bulgu-1: MİK'nun K1b-Tek'e hitap 02.07.2024 tarihli yazısında, sayaç alımı ile ilgili yapılan değerlendirmede belirtilen unsurlarla ilgili belge talep edildiğini, ek belgelerin taraflarına ulaştırıldığı, bu nedenle yeniden değerlendirme yapılması için heyet gönderilmesi talep edilmiştir. İhale dosyasında firmadan belge talep edilmesine ilişkin yazışmaya rastlanmaması üzerine MİK yetkililerine bu durum sorulmuş, ortak cevap yazısında özetle; 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası 'nın Ek Belge ve Bilgiler yan başlıklı 62'nci maddesi; " İhale komisyonları, ihale konusu işin niteliğinin gerektirmesi halinde iktisadi işletmelerden bu Yasada belirtilenlerden başka türde sertifikalar veya ek belgeler sunmalarını veya yazılı açıklama yapmalarını talep edebilir." hükmüne amir olduğu, bu bağlamda talep edilecek bilgi ve belgelerin yazı ile talep edilme zorunluluğu olmadığı ancak talep edilen bilgi ve belgelerin ilgili makam tarafından yazılı olarak Komisyona sunulması gerektiğinden hareketle Komisyon, bahsi geçen işbu bilgi ve belgeleri ilgili firmadan sözlü olarak talep ettiği belirtilmiştir. Ancak, 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasasının 44(1) maddesi, bu Yasada bahsi geçen her türlü talep, bilgi, duyuru ve diğer dokümanlar yazılı olarak iletilir şeklindedir.

Bulgu-2: Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı ve Eldaş Test Laboratuvarı'nın TSE tarafından akredite olduğunu beyan eden TSE'nin yazısının tarihi olan 04.06.2024'ün ihale kapanış tarihi olan 22.05.2024'den sonraki bir tarih olduğu görülmektedir (Ek-5). 10.06.2024 tarihli Ek-1'de verilen değerlendirme raporunda da, Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı ve Eldaş Test Laboratuvarı'nın TSE tarafından akredite olduğunu beyan eden TSE'nin yazısının tarihi olan 04.06.2024'ün ihale kapanış tarihi olan 22.05.2024'den sonraki bir tarih olduğu belirtilmektedir.

Anılan yazı "TSE olarak TS EN ISO/IEC 17025'ye göre akredite edilmiş Aktif Elektrik Enerji Sayaçlarını test edebilecek bir laboratuvarımız bulunmamaktadır. Sertifikasyon sırasında TSE olarak TS EN I/SO/IEC 17025'e göre akredite edilmiş laboratuvarların test raporlarını kabul ediyoruz. Baylan Elektrik Sayaçları Deney Laboratuvarı ve Eldaş Test ve Kalibrasyon Merkezi laboratuvarları Aktif Elektrik Enerji Sayaçlarının uygunluk değerlendirmesi sırasında test raporlarını kabul ettiğimiz dış kaynaklı akredite laboratuvarlarımızdır." şeklindedir. Aynı şekilde 02.07.2024 tarihli değerlendirme raporunda da Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı ve Eldaş Test Laboratuvarı'nın TSE tarafından akredite olduğunu beyan eden Türkiye Cumhuriyeti Endüstri ve Teknoloji Bakanlığının yazısının tarihi olan 01.07.2024'ün (Ek-6) ihale kapanış tarihi olan 22.05.2024'den sonraki bir tarih olduğu belirtilmiştir.

MİK yetkililerinden 23.01.2025 tarihli yazılarımız ile yukarıda belirtilen hususlara ilişkin olarak izahları talep edilmiştir. Yetkililerin 07.02.2025 tarihli ortak yazılarında yer alan konuya ilişkin bölüm "...Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı'nın TSE tarafından akredite olduğunu beyan eden TSE'nin 01.07.2024 tarihli yazısının alındığı tarih itibari ile kayıtlara geçirilmesi ve/veya Merkezi İhale Komisyonu tarafından değerlendirmeye tabi tutulmasının yasal dayanağının yukarıda alıntısı yapılan 20/2016 sayılı Yasa'nın 62. maddesi olduğu, ek belge ve bilgi talep edilmesi hususunda mevzuatta herhangi bir zaman kısıtlaması ve/veya zaman belirlemesi olmadığı açıktır." şeklindedir.

3.9 10.06.2024 Tarihli Değerlendirme Raporu'nu Hazırlayan Sayın Hasan Yücesan ile Serkan Dokuzlar Tarafından Yapılan Değerlendirme

10.06.2024 tarihli Değerlendirme Raporu'nu hazırlayan Sayın Hasan Yücesan ile Serkan Dokuzlar ile yapılan görüşmede, Teknik Şartname ile Özel Hususlar arasındaki çelişkiden dolayı 04.06.2024 tarihli belgenin dosyaya ihale kapanış tarihinden sonra eklendiği, ancak bu belge eklense bile Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı'nın bağımsızlığının yani Baylan marka sayaçların Baylan deney laboratuvarında test edilmesinin sorunlu olduğu ifade edilmiştir.

3.10 02.07.2024 Tarihli Ek Değerlendirme Raporu

MİK'nun Kıb-Tek'e hitap 02.07.2024 tarihli yazısında, sayaç alımı ile ilgili yapılan değerlendirmede belirtilen unsurlarla ilgili belge talep edildiğini, ek belgelerin taraflarına ulaştırıldığı, bu nedenle yeniden değerlendirme yapılması için heyet gönderilmesi talep edilmiştir (Bkz.Ek-3) MİK'nun talebi üzerine Kıb-Tek personeli Sayın Dündar Gürpınar ve Sayın Mustafa Tokay tarafından MİK'na hitap Ek Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır (Bkz.Ek-4). Raporda 1 Faz Elektronik Sayaç, 3 Faz Elektronik Sayaç, Elektronik Sayaç 3 Faz Metering Unit ve Elektronik Sayaç 3 Faz CT için aynı değerlendirme yapılmıştır.

Mal Alımı İdari Şartnamesi Madde 30.1'e göre "Bir kamu ihalesi için sunulan teklifin söz konusu ihalenin konusuna göre aşırı düşük (toplam tahmini değerin %25 (yüzde yirmibeş) veya daha altında) olduğunun tespit edilmesi halinde, ihale komisyonları, söz konusu teklifi reddetmeden önce yazılı olarak teklifin uygun bulunan kısımlarıyla ilgili önemli unsurların detaylandırılmasını talep edebilir. Firmanın sunduğu teklif, keşif bedelinin %25 altındadır. (Bu cümlemin üstü çizilerek el yazısı ile "Bu düzeltilecek" ifadesi yazılıdır.)³

³ Tarafımızca yapılan hesaplamada firmanın sunduğu teklifin keşif bedelinin %25 altında olmadığı görülmüştür. Bu nedenle rapordaki değerlendirme dikkate alınmamıştır.

- i. İlgili firma MİK'in talebi ile 01.07.2024 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Endüstri ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan beyanata göre bu ihale için sunduğu ek yazıda Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı ve Eldaş Test Laboratuvarının akredite ve bağımsız bir test laboratuvarı olduğunu beyan etmiştir.
- ii. İlgili firma MİK'in talebi ile 01.07.2024 tarihinde sunduğu ek belge ile Teknik Şartname Madde 1.3.13'te belirtilen "protection class and in addition insulation class" ibaresini üretilecek ürün üzerinde bulundurmayı taahhüt etmiştir.

İlgili firmanın bu kalem için sunduğu belgeler (01/07/2024 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Endüstri ve Teknoloji Bakanlığı tarafından beyanatı dikkate alındığında) K1b-Tek teknik şartnamesini karşılamaktadır.

Tüm bu unsurlar dikkate alınarak nihai karar Merkezi İhale Komisyonu'nun takdirine sunulur. Not: İlgili K1b-Tek Özel Hususlar Madde 20. Ön Onay İşlemleri gereği ilgili firma sunduğu elektronik sayaç haberleşme modülü, sayaç yazılımı ve üretim bandı onayını sözleşme öncesi ön onay koşullarını karşılayacak şekilde sağlamalıdır.

Raporda görüldüğü üzere MİK'in talebi ile ilgili firma tarafından sunulan 01.07.2024 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Endüstri ve Teknoloji Bakanlığının yazısından (Bkz.Ek-6)⁴ bahsedilmektedir. Anılan belge 04.06.2024 tarihli TSE'nin yazısı (Bkz.Ek-5) ile aynı içeriktedir.

3.11 Geçici Teminat Mektubunun Devlete İrad Olarak Kaydedilmesi

20/2016 sayılı Yasa altında düzenlenen Geçici ve Kesin Teminat Mektupları ve Geçici Teminat Oranları Tüzüğü'nün 4.1 maddesinde teklif edilen ihale bedeli 5,000,000 TL'den büyük ise geçici teminat miktarı 150,000.-TL olarak belirlenmiştir.

Gizde İletişim Ltd.'in ihaleden geri çekildiğini 31.05.2024 tarihli yazı ile MİK'na bildirmesi üzerine MİK ilgili bankaya hitap MİK.0.00-424/02-24/E.855 sayı ve 19.07.2024 tarihli yazısı ile, ilgili şirketin teklifini geri çekmesi nedeniyle geçici teminat mektubu kapsamında yer alan 150.000 TL'nin Devlete irad kaydedilmek üzere Gelir ve Vergi Dairesine yatırılmasını ve makbuzun MİK Başkanlığına gönderilmesini talep etmiştir.

21.01.2025 tarihli yazımız ile Gizde İletişim Ltd. tarafından Daireleri veznesine belirtilen tutarın yatırılıp yatırılmadığına ilişkin bilgi, yatırılmış ise işlemle ilgili belge Gelir ve Vergi Dairesinden talep edilmiştir. Anılan Dairenin 30.01.2025 tarihli yazısında, Gizde İletişim Ltd.'e ait 150.000 TL tutarındaki geçici teminat mektubunun veznelere yatırılmadığı belirtilmiştir.

⁴ Anılan yazı TSE ibaresinin mevcut olduğu Türkiye Cumhuriyeti Endüstri ve Teknoloji Bakanlığı antetli yazıdır.

Bu bağlamda, MİK yetkililerinden 23.01.2025 tarihli yazılarımız ile talep edilen işlemin yapıldığına dair belgenin taraflarına sunulup sunulmadığı, sunulmamış ise işlemin takibinin neden yapılmadığına ilişkin izahları talep edilmiştir. Yetkililerin cevap yazısı ekinde 150.000 TL'nin Gelir ve Vergi Dairesine yatırıldığını gösteren 06.02.2025 tarihli tahsilat makbuzu ile tahsilat fişi tarafımıza iletilmiştir.

4. SONUÇ

Kıbrıs Türk Elektrik Kurumunun 143/2024 numaralı Elektronik Sayaç Alımı İhalesine ilişkin gerçekleştirilen denetimde aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

4.1. 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 48(1) maddesinde, açık usulde ihale tekliflerinin sunulma süresi, ihale duyurusunun yerel iki gazetede veya internet sitesinde yayınlanmak üzere gönderilmesinden itibaren en az 35 (otuz beş) iş günü olduğu belirtilmesine karşın bahse konu duyuru tarihi 20.04.2024 iken ihale kapanış tarihinin 22.05.2024 olması nedeniyle, ilgili süre Yasanın hilafına 22 iş günü olarak belirlenmiştir (Bulgu 3.2).

4.2 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasasının 9. maddesi hilafına, MİK'den alınan ihale dosyalarında MİK tarafından Elif LPG A.Ş.'den talep edilen ek belgelere ilişkin yazışma ve ihale tahmini değerinin belirlenmesine ilişkin hesap cetveli, Kıb-Tek'den alınan ihale dosyasında ise 13.03.2024 tarih ve HP/150/2024 sayılı, 21.03.2024 tarih ve HP/151/2024 sayılı, 05.04.2024 tarih ve HP/169/2024 sayılı Kıb-Tek Yönetim Kurulu kararları ve önermeleri ile tahmini değere ilişkin hesap cetveli mevcut değildir (Bulgu 3.3).

4.3. Kıb-Tek Yönetim Kurulunun 21.03.2024 tarih ve HP/151/2024 sayılı kararı ile yaklaşık keşif bedeli olarak belirlenen 5.096.200 Euro'nun ve yine Yönetim Kurulunun 05.04.2024 tarih ve HP/169/2024 sayılı kararı ile keşif bedelinin 699.000 Euro arttırılarak 5.795.200 Euro olarak belirlenmesi ile ilgili tahmini değere ilişkin hesap cetvelleri ihale dosyalarında olmamasının sorulması üzerine, yapılan artışın nedenleri ile ilgili olarak Kıb-Tek yetkilileri 5.096.200 Euro keşif bedelinin şifahen yapılan araştırma ve görüşmeler neticesinde 699.000 Euro+KDV arttırılıp ve 5.795.200 Euro+KDV olarak revize edildiğini belirtmişlerdir. 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 44(1) maddesi, bu Yasada bahsi geçen her türlü talep, bilgi, duyuru ve diğer dokümanlar yazılı olarak iletilir şeklindedir. Dolayısıyla şifahen yapılan araştırma ve görüşmelere dayanarak ihale değerinin belirlenmesi Yasa'nın 44(1), İhale İşlem Dosyası yan başlıklı 9. ve İhale Değerinin belirlenmesi yan başlıklı 19. maddelerine uygun değildir (Bulgu 3.4).

4.4 20/2016 sayılı Kamu ihale Yasası'nın 7(1) maddesi hilafına teknik şartnamelerin Türkçe versiyonu hazırlanmamıştır (Bulgu 3.5).

4.5. MİK yetkilileri tarafından kurumlarına sunulmadığı belirtilen 10.06.2024 tarihli Teknik Değerlendirme Raporu'na MİK'nun talebi ile hazırlanan 02.07.2024 tarihli Ek Teknik Değerlendirme Raporunda atıfta bulunmaktadır (Bulgu 3.6).

4.6. Kıb-Tek personeli tarafından hazırlanan 10.06.2024 tarihli Teknik Değerlendirme Raporu'nda belirtilen Özel Hususlar ile Teknik Şartname arasında farklı ifadeler olduğu hususu Kıb-Tek Genel

Müdürünün görüşü ile örtüşmemektedir (Bulgu 3.7).

4.7 MİK tarafından düzenlenen zorunlu belge kontrol formunda zorunlu belge kapsamında değerlendirilmesi gereken şartnamede belirtilen ve 20/2016 sayılı Yasanın 64(A)(f) bendi uyarınca gerekli olan sertifika ve belgeler bölümü yer almamaktadır (Bulgu 3.8).

4.8. MİK tarafından Elif LPG. A.Ş'den ek belgeler Kamu İhale Yasası'nın 44(1) maddesi hilafına sözlü olarak talep edilmiş, talepler yazılı olarak yapılmamıştır (Bulgu 3.8).

4.9. 10.06.2024 tarihli değerlendirme raporunda belirtildiği üzere Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı ve Eldaş Test Laboratuvarı'nın TSE tarafından akredite olduğunu beyan eden TSE'nin yazısının tarihi olan 04.06.2024, 02.07.2024 tarihli Ek Değerlendirme Raporunda da belirtildiği üzere Baylan Elektronik Sayaç Deney Laboratuvarı ve Eldaş Test Laboratuvarı'nın TSE tarafından akredite olduğunu beyan eden Türkiye Cumhuriyeti Endüstri ve Teknoloji Bakanlığının yazısının tarihi olan 01.07.2024, ihale kapanış tarihi olan 22.05.2024'den sonraki bir tarihtir (Bulgu 3.8).

4.10. Gizde İletişim Ltd.'in 31.05.2024 tarihli yazısı ile ihaleden geri çekildiklerini bildirmesi üzerine, MİK Başkanlığı ilgili bankaya hitap 19.07.2024 tarihli yazısında anılan firmanın geçici teminatının Devlete irad kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak tarafımızca işlemin gerçekleşmediğinin MİK Başkanlığına bildirilmesi üzerine MİK Başkanlığının tarafımıza iletilen 07.02.2025 tarihli cevap yazısının ekinde yer alan belgede, geçici teminatın irat kaydedildiğine ilişkin işlemin 06.02.2025 tarihinde gerçekleştirildiği görülmüştür (Bulgu 3.11).

Değiştirilmiş şekliyle 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın “Temel İlkeler” yan başlıklı 6(1) maddesi “İhale makamları ve ihale komisyonları, bu Yasaya göre yapılacak ihalelerde; şeffaflığı, rekabeti, eşit muameleyi, hesap verilebilirliği, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.” şeklindedir. Anılan Yasa maddesi uyarınca şeffaflık, hesap verebilirlik, güvenilirlik, kamuoyu denetimi ilkeleri gereği yapılan işlemlerin şifahen/sözlü değil, yazılı veriler, bilgi ve talepler ışığında yapılması gerekmektedir.

Bu bağlamda, raporumuzun Tahmini İhale Değerinin Belirlenmesi başlıklı 3.4, 10.06.2024 tarihli Teknik Değerlendirme Raporunun durumuyla ilgili 3.6 ile Zorunlu Belge Kontrol Formu ve Ek Belge Talep Edilmesi başlıklı 3.8 bölümünde belirtilen hususların değerlendirilmek üzere KKTC Hukuk Dairesinin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Elif BİRYILMAZ KARAKAŞLI
Denetçi

Numan ÖNDER
Denetçi